

DOI: 10.34015/2523-4552.2026.2.22
УДК 343.14(477)

Хань О. О.,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри кримінального процесу та
організації досудового слідства
навчально-наукового інституту № 1
Харківського національного університету
внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9912-1547>

Гнатенко В. С.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального процесу та організації
досудового слідства навчально-наукового
інституту № 1 Харківського національного
університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1714-6164>

ПРЕДМЕТ ДОКАЗУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО РІШЕННЯ ПРО ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СЛІДЧИМ

У статті здійснено комплексне дослідження предмета доказування при прийнятті слідчим процесуального рішення про закриття кримінального провадження як одного з ключових етапів досудового розслідування. Проаналізовано сучасні наукові підходи до розуміння сутності кримінального процесуального доказування, його функцій та значення для забезпечення законності й обґрунтованості процесуальних рішень. Особливу увагу приділено визначенню предмета доказування як центральної категорії кримінального процесу, що окреслює коло обставин, які підлягають встановленню в кримінальному провадженні.

Розглянуто різні концепції структури предмета доказування, зокрема його диференціацію на загальний, родовий, спеціальний та індивідуальний рівні, що дозволяє точніше визначати обсяг доказової діяльності залежно від конкретної процесуальної ситуації. Окремо висвітлено поняття локального предмета доказування, який формується відповідно до виду процесуального рішення, що приймається уповноваженим суб'єктом, і відображає специфіку доказування на певному етапі кримінального провадження.

Обґрунтовано, що при закритті кримінального провадження ключового значення набуває встановлення саме тих фактичних обставин, які є підстава-

ми для прийняття такого рішення відповідно до вимог кримінального процесуального законодавства. Доведено, що зміст предмета доказування в цьому випадку є варіативним і безпосередньо залежить від конкретної підстави закриття провадження, що зумовлює необхідність установлення різних юридично значущих фактів. Підкреслено важливість належної оцінки доказів слідчим для забезпечення законності, обґрунтованості та справедливості прийнятого рішення.

Ключові слова: доказування, предмет доказування, кримінальний процес, кримінальне провадження, закриття провадження, слідчий, докази, локальний предмет доказування, процесуальне рішення, підстави закриття.

Постановка проблеми. Наукова проблема, на вирішення якої спрямоване дослідження, полягає у невизначеності та відсутності єдиного наукового підходу до розуміння змісту й структури предмета доказування при прийнятті слідчим процесуального рішення про закриття кримінального провадження, а також у недостатній розробленості питання локального предмета доказування залежно від конкретних підстав закриття провадження, що ускладнює забезпечення обґрунтованості та законності таких рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми доказування у кримінальному процесі були предметом досліджень у наукових працях С. Є. Абламського, В. В. Вапнярчука, І. В. Гловюк, В. Г. Дрозд, В. А. Завтура, О. В. Капліної, С. О. Ковальчук, Р. В. Костенка, Г. Р. Крет, О. П. Кучинської, О. В. Мартовицької, Д. М. Мірковеця, М. А. Погорецького, О. В. Пчеліної, Х. Р. Слюсарчук, С. М. Стахівського, А. С. Степаненко, М. М. Стоянова, Т. Г. Фоміної, Т. І. Фулей, О. Г. Шило, М. Є. Шумило й інших. Однак, існуючі наукові доробки не у повній мірі розкривають сутність та особливості предмета доказування при прийнятті процесуального рішення про закриття кримінального провадження слідчим.

Постановка завдання. Метою проведеного дослідження є формулювання авторських пропозицій щодо розуміння предмета доказування при прийнятті слідчим процесуального рішення про закриття кримінального провадження. Для досягнення поставленої мети у статті визначено та вирішено такі завдання: уточнено сутність і роль доказування у кримінальному провадженні; проаналізовано позиції науковців щодо поняття «предмет доказування» та його значення у кримінальній процесуальній діяльності; опрацьовано наукові підходи до визначення його видів та елементів структури; уточнено зміст обставин, які утворюють предмет доказування при прийнятті процесуального рішення про закриття кримінального провадження.

Виклад основного матеріалу. Доказування як діяльність уповноважених учасників кримінального провадження зі збирання, перевірки, оцінки та використання доказів пронизує весь кримінальний процес і формує його стрижень. У зв'язку з цим зазначена наукова теорія протягом тривалого часу привертає увагу багатьох науковців, дослідження яких спрямовані на вирішення її проблем та вдосконалення окремих складових. Так, М. А. Погорецький

зауважує, що найбільш поширеним у науці кримінального процесу є підхід, відповідно до якого доказування у кримінальному провадженні розглядається як процесуальна діяльність зі збирання, перевірки та оцінки доказів. Методологічною основою такої концепції є філософська теорія пізнання та теорія відображення. Водночас, як зауважує науковець, у сучасній кримінальній процесуальній науці цей підхід піддається критиці, а серед науковців тривають дискусії щодо співвідношення пізнання і доказування, мети доказування та ролі його суб'єктів, зокрема у контексті встановлення різних видів юридичної істини (абсолютної, судової, матеріальної або формальної) [1, с. 310]. Ця думка свідчить, що дискусія з приводу розуміння сутності кримінального процесуального доказування, його функцій та значення у тому числі при ухваленні процесуальних рішень ще триває. Розв'язання цієї проблематики має важливе значення для забезпечення законності й обґрунтованості таких рішень, зокрема процесуального рішення про закриття кримінального провадження.

Щодо розуміння сутності кримінального процесуального доказування, то аналіз навчальної літератури свідчить, що це поняття визначається як «врегульована законом процесуальна діяльність, що полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження» [2, с. 94-95]. Інші науковці зазначають, що кримінальне процесуальне доказування – це «діяльність суб'єктів кримінального провадження із збирання (формування), перевірки та

оцінювання доказів, а також із формулювання на підставі цього певної тези (обвинувальної чи виправдувальної) та наведення аргументів для її обґрунтування» [3, с. 39]. З наведених визначень можна вказати на такі істотні ознаки цього явища як: нормативна урегульованість доказування кримінальним процесуальним законом; процесуальний характер діяльності з доказування; пізнавальна його спрямованість; практичне значення як підстави для прийняття процесуальних рішень.

Щодо наукових джерел, то у них визначення доказування різняться. Зокрема, В.Т. Нор, С.М. Стахівський, В.М. Тертишник, визначають це поняття як практичну діяльність, яка відбувається з метою встановлення істини в кримінальній справі [4, с. 73-75; 5, с. 57-58; 6, с. 14]. Тобто вказані науковці роблять акцент саме на меті доказування – встановлення певного виду істини. Різновидами якої за вказівкою М.А. Погорецького може бути встановлення абсолютної, судової, матеріальної або формальної істини [1, с. 310]. Можна зауважити, що такий підхід фактично отожднює доказування та кримінальне провадження, адже одним із завдань останнього є забезпечення повного та неупередженого розслідування і судового розгляду, що відповідає за змістом характеристиці матеріальної (об'єктивної) істини.

Ю.М. Грошевим доказування охарактеризовано як елемент кримінально-процесуального пізнання, а метою доказування, на думку видатного вченого-процесуаліста, є встановлення фактів, які є складовими предмета доказування [7, с. 144]. Схожа точка зору висловлена у

І. С. Галаганом та М. Є. Шумило, які також звертають увагу на той факт, що доказування «складна діяльність для відновлення події минулого – злочину як процес його дослідження і пізнання», виступаючи «головною формою пізнання у рамках кримінального судочинства та відображає гносеологічні, правові та психологічні закономірності пізнання» [8, с. 51, 52; 9, с. 118]. У цій позиції акцент зроблено на доказуванні як інструменті пізнання обставин, які входять в предмет доказування та мають для значення для кримінального провадження.

Слід погодитись із пізнавальною спрямованістю доказування, його гносеологічною природою. Особливістю його здійснення у кримінальному провадженні слід вважати ту обставину, що пізнавальна діяльність суб'єктів доказування (суду, сторони обвинувачення та сторони захисту) має цілеспрямований характер і спрямована на встановлення визначених ст. 91 КПК України обставин, які підлягають доказуванню. Їх встановлення має значення для ухвалення законних та обґрунтованих процесуальних рішень у кримінальному провадженні (ст. ст. 110, 276, 284, 287, 291, 292, 369 КПК України). Такі обставини – обставини, що підлягають доказуванню, йменуються у кримінальному процесі предметом доказування. Тому відмічаємо зв'язок між доказуванням як засобом пізнання та предметом доказування як його метою, де встановлення внаслідок проведеного доказування обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, виступає умовою прийняття (ухвалення) процесуальних рішень.

При цьому, у науковій літературі поняття предмета доказування характеризується із врахуванням різних підходів. Так, на думку О. Тригуб, А. Долгополова, у кримінальному провадженні предмет доказування стосується встановлення складу кримінального правопорушення [10, с. 167]. Такий погляд на предмет доказування, на нашу думку, є усіченим, адже обмежується лише його кримінально-правовою складовою. Іншої позиції дотримується К. В. Коломієць, яка розглядає предмет доказування як ключове поняття процесу доказування, що визначає коло обставин, які підлягають встановленню у кримінальному провадженні. На її думку, предмет доказування охоплює не лише обставини, передбачені ч. 1 ст. 91 КПК України, а й інші факти, значущі для правильного вирішення конкретного провадження, зміст яких конкретизується залежно від особливостей відповідного кримінального правопорушення та положень кримінального закону [11, с. 198]. Таким чином, предмет доказування є складним та багаторівневим поняттям.

У цьому контексті заслуговує на увагу підхід Л. М. Лобойко та О. А. Банчук, які розглядають предмет доказування крізь призму кримінально-правового, цивільно-правового та кримінально-процесуального елементів. Кримінально-правовий елемент охоплює обставини, необхідні для правильної кваліфікації діяння та встановлення підстав для кримінальної відповідальності особи; цивільно-правовий – питання відшкодування шкоди та конфіскації майна; кримінально-процесуальний – обставини, встановлення яких є необхідним

підставами для ухвалення процесуальних рішень [12, с. 171-172]. Слід підтримати цю позицію, яка не тільки відображає багатоманітність складових елементів предмета доказування, в залежності від їх галузевої приналежності, а й характеризує їх значення для виконання завдань кримінального провадження.

Також для з'ясування основного питання статті наведемо думку В.В. Вапнярчук, який розглядає предмет доказування через систему взаємопов'язаних рівнів – загального, родового, спеціального та індивідуального. Загальний предмет доказування охоплює обставини, передбачені ст. 91 КПК України та нормами Загальної частини КК України; родовий – обставини, характерні для певних подібних видів кримінальних правопорушень; спеціальний – додаткові обставини, що підлягають встановленню у спеціальних порядках кримінального провадження (наприклад, ст. ст. 485 і 505 КПК України); безпосередній або індивідуальний – сукупність обставин конкретного кримінального провадження з урахуванням фактичних особливостей вчиненого конкретного кримінального правопорушення [13, с. 86-90]. Таким чином, предмет доказування, визначений законодавцем у ст. 91 КПК України має узагальнений характер та підлягає уточненню та індивідуалізації у кожному окремому кримінальному провадженні залежно від складу кримінального правопорушення, з урахуванням конкретних особливостей та обставин його вчинення.

Також слушною, на нашу думку, є позиція науковців щодо виокремлення процесуально значущих

обставин, які підлягають доказуванню під час кримінального провадження, як елементів предмета доказування у кримінальному провадженні. Наприклад, Ю. П. Аленін і Т. В. Лукашкіна пропонують виокремлювати власне процесуальні обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Науковці обґрунтовують, що в межах правозастосовної діяльності, не пов'язаної безпосередньо з вирішенням кримінального провадження по суті, зокрема під час здійснення судового контролю, застосування заходів процесуального примусу чи надання дозволів на проведення процесуальних дій, виникає необхідність встановлення окремих фактичних обставин, коло яких не завжди збігається з переліком, визначеним КПК України [14, с. 224]. Такі обставини також іменують локальним предметом доказування [15, с. 29].

Вважаємо такий підхід обґрунтованим, адже прийняття будь-якого процесуального рішення — як остаточного у кримінальному провадженні, так і такого, що не пов'язане з вирішенням цього провадження по суті, — повинно мати законний, мотивований та обґрунтований характер. Це забезпечується шляхом доведення тих обставин, які становлять фактичні підстави для прийняття відповідного рішення.

Водночас згадані науковці, на нашу думку, необґрунтовано обмежують коло суб'єктів, прийняття процесуальних рішень якими потребує встановлення фактів у формі доказування. Адже процесуальні рішення у кримінальному провадженні уповноважені приймати не тільки слідчий суддя чи суд, а й слід-

чий (дізнавач) та прокурор. Це сто-сується і прийняття слідчим (дізнавачем) процесуального рішення про закриття кримінального провадження, у межах якого доказуванню підлягають ті обставини, наявність яких відповідно до кримінального процесуального закону є підставою для прийняття такого рішення.

Відповідно до ч. 2 ст. 284 КПК України слідчий вправі закрити кримінальне провадження лише за чотирма підставами, а саме п. п. 1, 2, 4, 9 ч. 1 ст. 284 КПК України. Слід також відзначити, що окрім зазначених підстав, за якими слідчий вправі закрити кримінальне провадження на стадії досудового розслідування, у ч. 2 ст. 284 КПК України визначена ще і умова прийняття ним такого рішення, яка полягає у тому, що у такому кримінальному провадженні жодній особі не повідомлено про підозру [16].

Водночас, вважаємо що такими повноваженнями наділений і дізнавач. Незважаючи на те, що у ст. 284 КПК України належність цих повноважень йому прямо не визначається, проте за аналогією закону, виходячи із положень ч. 1 ст. 40-1 КПК України: «Дізнавач при здійсненні дізнання наділяється повноваженнями слідчого», він має такі повноваження. Єдиним формальним виключенням є право закриття кримінального провадження за п. 9 ч. 1 ст. 284 КПК України, адже кримінальне правопорушення, передбачене ст. 212 КПК України «Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)» є злочином.

Спираючись на викладене, можемо сформулювати висновок, що слідчий (дізнавач) як суб'єкт доказування повинен встановити

об'єктивне існування цих підстав (обставин) поза розумним сумнівом шляхом доказування, тобто зібрати належні, достовірні, допустимі та достатні докази на підтвердження існування обставин, передбачених, зокрема, пп. 1, 2, 4, 9 ч. 1 ст. 284 КПК України.

Проведемо короткий аналіз обставин, які підлягають доказуванню під час прийняття слідчим (дізнавачем) рішення про закриття кримінального провадження з окремих підстав, з позиції їх характеристики як обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні.

Щодо підстав закриття кримінального провадження за п. 1 ч. 1 ст. 284 КПК України. У науковій літературі зазначається, що відсутність події кримінального правопорушення означає відсутність самого кримінально караного діяння, настання відповідних наслідків унаслідок природних чи інших об'єктивних процесів, не пов'язаних із поведінкою людини, або ж відсутність причинного зв'язку між діями особи та негативними наслідками. Відповідно, такі обставини підлягають підтвердженню належними доказами.

Натомість відсутність у діянні складу кримінального правопорушення (п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України) має місце тоді, коли встановлено факт вчинення певного діяння конкретною особою, однак воно не підпадає під ознаки, передбачені КК України, зокрема через відсутність окремих елементів складу кримінального правопорушення або наявність обставин, що виключають кримінальну відповідальність [17, с. 373], або у випадку добровільної

відмови особи від доведення кримінального правопорушення до кінця, малозначності діяння або відсутності в особи ознак спеціального суб'єкта кримінального правопорушення [18, с. 15].

Так само, для закриття кримінального провадження слідчим (дознавачем) із підстави, визначеної у п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК України, слід встановити наявність такого факту як декриміналізація діяння, за вчинення якого було розпочато кримінальне провадження – набуття юридичної сили відповідного Закону України про декриміналізацію діяння.

Отже, для прийняття процесуального рішення про закриття кримінального провадження за наведеними вище підставами, слідчий (дознавач) повинен встановити вказані обставини, які в такій якості виступатимуть предметом доказування при прийнятті процесуального рішення про закриття кримінального провадження слідчим (дознавачем).

Висновки. Таким чином, предмет доказування при прийнятті слідчим процесуального рішення про закриття кримінального провадження має складну та багаторівневу структуру, яка визначається як загальними засадами кримінального процесуального доказування, так і специфікою підстав для прийняття конкретного процесуального рішення.

Ключове значення для прийняття слідчим (дознавачем) законного й обґрунтованого процесуального рішення про закриття кримінального провадження має правильне визначення кола обставин, які підлягають доказуванню. При цьому зміст предмета доказування варіюється залежно від конкретної правової підстави закриття провадження, зокрема відсутності події кримінального правопорушення, відсутності складу кримінального правопорушення тощо, що зумовлює необхідність встановлення слідчим (дознавачем) різних юридичних фактів та оцінки доказів, які їх підтверджують.

Отже, удосконалення теоретичних підходів до визначення суті, ролі та значення предмета доказування під час кримінального процесуального доказування та їх практичне впровадження в діяльність слідчих (дознавачів) є важливою передумовою підвищення ефективності кримінального процесу загалом та виконання завдань кримінального провадження.

Перспективними напрямами подальших досліджень є визначення та конкретизація локальних предметів доказування для окремих підстав закриття кримінального провадження, а також розроблення методичних рекомендацій щодо їх практичного застосування слідчими (дознавачами).

Список використаних джерел

1. Погорецький М. А. Сучасні концепції кримінального процесуального доказування. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя від дня народження проф. М. В. Салтєвського (м. Харків, 8 листоп. 2017 р.). Харків : ХНУВС, 2017. С. 309–312.

2. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / за заг. ред. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.
3. Бондаренко О. О., Глобенко Г. І., Романюк В. В. Доказування у кримінальному провадженні : курс лекцій / за заг. ред. О. О. Юхна. Харків : ХНУВС, 2018. 156 с.
4. Нор В. Т. Проблеми теорії і практики судових доказів : монографія. Львів: Вища школа, 1978. 110 с.
5. Тертишник В. М. Теория доказательств : монографія. Харьков : Арсис, 1998. 256 с.
6. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія. Київ, 2005. 272 с.
7. Грошевий Ю. Д. Деякі проблеми кримінально-процесуальної теорії. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 3. С. 134–145.
8. Галаган І. С. Кримінальний процес Української РСР. Київ : Вища школа, 1970. 252 с.
9. Шумило М. Є. Реабілітація в кримінальному процесі України : монографія. Харків : Арсис, 2001. 320 с.
10. Тригуб О., Долгополов А. Особливості предмета доказування у кримінальних провадженнях в аграрному секторі економіки. *Публічне право*. 2020. № 3 (39). С. 164–170. DOI: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2020-39-18>
11. Коломієць К. В. Доктринальні підходи до визначення поняття «предмет доказування» у кримінальному провадженні. *Вісник кримінального судочинства*. 2022. № 3–4. С. 192–200. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2022.3-4/192-200>
12. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес : навч. посіб. Київ : Ваіте, 2014. 280 с.
13. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія. Харків : Юрайт, 2017. 408 с.
14. Аленін Ю. П., Лукашкіна Т. В. Локальний предмет доказування в кримінальному процесі. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 4. С. 222–228.
15. Гуртієва Л., Лукашкіна Т. Теорія доказів у кримінальному провадженні : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2024. 192 с.
16. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 03 квітня 2026).
17. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофіменко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2018. 584 с.
18. Литвинов В. В. Закриття кримінального провадження слідчим : монографія. Дніпропетровськ, 2015. 43 с.

References

1. Pohoretskyi, M. A. (2017). Suchasni kontseptsii kryminalnoho protsesualnoho dokazuvannia [Modern concepts of criminal procedural proof]. In Suchasni tendentsii rozvytku kryminalistyky ta kryminalnoho protsesu: Tezy dopovidei mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii do 100-richchia vid dnia narodzhennia prof. M. V. Saltevskeho (Kharkiv, 8 lystopada 2017 r.) [Current trends in the development of criminalistics and criminal procedure: Proceedings of the international scientific and practical conference dedicated to the 100th anniversary of Professor M. V. Saltevskyi] (pp. 309–312). KhNUVS.

2. Fomina, T. H. (Ed.). (2021). Kryminalnyi protses Ukrainy: U pytanniakh i vidpovidiakh [Criminal procedure of Ukraine: Questions and answers]. KhNUVS.
3. Bondarenko, O. O., Hlobenko, H. I., & Romaniuk, V. V. (2018). Dokazuvannia u kryminalnomu provadzhenni [Proof in criminal proceedings] (O. O. Yukhno, Ed.). KhNUVS.
4. Nor, V. T. (1978). Problemy teorii i praktyky sudovykh dokaziv [Problems of the theory and practice of judicial evidence]. Vyshcha Shkola.
5. Tertyshnyk, V. M. (1998). Teoriia dokazatelstv [Theory of evidence]. Arsyst.
6. Stakhivskyi, S. M. (2005). Teoriia i praktyka kryminalnoho protsesualnoho dokazuvannia [Theory and practice of criminal procedural proof].
7. Hroshevyi, Yu. D. (2004). Deaki problemy kryminalno-protseualnoi teorii [Some problems of criminal procedural theory]. Visnyk Akademii Pravovykh Nauk Ukrainy, 3, 134–145.
8. Halahan, I. S. (1970). Kryminalnyi protses Ukrainskoi RSR [Criminal procedure of the Ukrainian SSR]. Vyshcha Shkola.
9. Shumylo, M. Ye. (2001). Reabilitatsiia v kryminalnomu protsesi Ukrainy [Rehabilitation in the criminal procedure of Ukraine]. Arsyst.
10. Tryhub, O., & Dolhopolov, A. (2020). Osoblyvosti predmeta dokazuvannia u kryminalnykh provadzhenniakh v ahrarnomu sektori ekonomiky [Peculiarities of the subject of proof in criminal proceedings in the agricultural sector of the economy]. Publichne Pravo, 3(39), 164–170. <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2020-39-18>
11. Kolomiets, K. V. (2022). Doktryinalni pidkhody do vyznachennia poniattia "predmet dokazuvannia" u kryminalnomu provadzhenni [Doctrinal approaches to defining the concept of the "subject of proof" in criminal proceedings]. Visnyk Kryminalnoho Sudochynstva, 3–4, 192–200. <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2022.3-4/192-200>
12. Loboiko, L. M., & Banchuk, O. A. (2014). Kryminalnyi protses [Criminal procedure]. Vaite.
13. Vapniarchuk, V. V. (2017). Teoriia i praktyka kryminalnoho protsesualnoho dokazuvannia [Theory and practice of criminal procedural proof]. Yurait.
14. Alenin, Yu. P., & Lukashkina, T. V. (2009). Lokalnyi predmet dokazuvannia v kryminalnomu protsesi [Local subject of proof in criminal procedure]. Naukovyi Visnyk Dnipropetrovskoho Derzhavnoho Universytetu Vnutrishnikh Sprav, 4, 222–228.
15. Hurtiieva, L., & Lukashkina, T. (2024). Teoriia dokaziv u kryminalnomu provadzhenni [Theory of evidence in criminal proceedings]. Feniks.
16. Criminal Procedure Code of Ukraine No. 4651-VI (2012, April 13). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
17. Kaplina, O. V., Shylo, O. H., Trofymenko, V. M., et al. (2018). Kryminalnyi protses [Criminal procedure] (O. V. Kaplina & O. H. Shylo, Eds.). Pravo.
18. Lytvynov, V. V. (2015). Zakryttia kryminalnoho provadzhennia slidchym [Closure of criminal proceedings by an investigator].

Khan O. O., PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Department of Criminal Procedure and Organization of Pre-trial Investigation of Educational and Research Institute No. 1 of Kharkiv National University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9912-1547>

Hnatenko V. S., PhD in Law, Associate Professor of Department of Criminal Procedure and Organization of Pre-trial Investigation of Educational and Research Institute No. 1 of Kharkiv National University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1714-6164>

Subject of Proof when Making a Procedural Decision on Closing Criminal Proceedings by the Investigator

The article provides a comprehensive study of the subject matter of proof in the context of an investigator's procedural decision to terminate criminal proceedings as one of the key stages of the pre-trial investigation. Contemporary scholarly approaches to understanding the essence of criminal procedural proof, its functions, and its significance for ensuring the legality and substantiation of procedural decisions are analysed. Particular attention is devoted to defining the subject matter of proof as a central category of criminal procedure, which delineates the range of circumstances to be established in criminal proceedings.

Various concepts concerning the structure of the subject matter of proof are examined, including its differentiation into general, generic, special, and individual levels, which makes it possible to determine more precisely the scope of evidentiary activity depending on the specific procedural situation. Particular emphasis is also placed on the concept of the local subject matter of proof, which is formed according to the type of procedural decision adopted by an authorised subject and reflects the specific features of proof at a particular stage of criminal proceedings.

It is substantiated that, when terminating criminal proceedings, primary importance is attached to establishing precisely those factual circumstances that constitute the grounds for adopting such a decision in accordance with the requirements of criminal procedural legislation. It is demonstrated that, in this context, the content of the subject matter of proof is variable and directly dependent on the specific ground for terminating the proceedings, which necessitates the establishment of different legally significant facts. The importance of the proper evaluation of evidence by the investigator in ensuring the legality, reasonableness, and fairness of the adopted decision is emphasised.

Key words: *proof, subject matter of proof, criminal procedure, criminal proceedings, termination of proceedings, investigator, evidence, local subject matter of proof, procedural decision, grounds for termination.*

Цитування за ДСТУ 8302:2015: Хань О. О., Гнатенко В. С. Предмет доказування при прийнятті процесуального рішення про закриття кримінального провадження слідчим. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2026. № 2(36). С. 5–12. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2026.2.22>.

Citation APA: Khan, O. O. & Hnatenko V. S. (2026). Predmet dokazuvannia pry pryiniatti protsesualnoho rishennia pro zakryttia kryminalnoho provadzhennia slidchym [Subject of proof when making a procedural decision on closing criminal proceedings by the investigator]. Bulletin of the Penitentiary association of Ukraine, 2(36), 5–12. <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2026.2.22>

Внесок авторів. Автори спільно здійснили концептуалізацію дослідження, аналіз джерел, підготовку тексту статті та формулювання висновків. Усі автори ознайомилися з остаточною версією рукопису, схвалили її та погодилися з поданням статті до публікації.

Академічна доброчесність. Автори підтверджують оригінальність, точність і достовірність тексту статті та наведених у ній результатів, а також дотримання основних принципів і правил академічної доброчесності.

Використання інструментів штучного інтелекту. Автори засвідчують, що під час підготовки цієї статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Фінансування. Дослідження виконано в межах наукової діяльності авторів у відповідних установах і не мало окремого зовнішнього фінансування.

Author Contributions. The authors jointly conceptualized the study, analyzed the sources, prepared the text of the article, and formulated the conclusions. All authors reviewed the final version of the manuscript, approved it, and agreed to submit the article for publication.

Academic Integrity Statement. The authors confirm the originality, accuracy, and reliability of the text of the article and the results presented therein, as well as compliance with the basic principles and rules of academic integrity.

Use of Artificial Intelligence Tools. The authors certify that no artificial intelligence tools were used in the preparation of this article.

Conflict of Interest. The authors declare that there is no actual or potential conflict of interest.

Funding. The study was carried out within the framework of the authors' academic activity at their respective institutions and received no specific external funding.

Надійшла: 12.04.2026

Прийнята до друку: 14.05.2026

Опублікована: 31.05.2026

Received: 12 April 2026

Accepted for publication: 14 May 2026

Published: 31 May 2026